Lakivaliokunta

Lakivaliokunnan vastauspyyntö / HE 29/2019 vp TAE

Rikosseuraamuslaitoksen kirjallinen vastaus lakivaliokunnalle

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt Rikosseuraamuslaitokselta kirjallista vastausta alla mainittuihin kysymyksiin.

Ovatko taloudelliset tai poliittiset velvoitteet / tavoitteet saada vankeja suljetuista vankiloista avovankiloihin vaikuttaneet siihen, että on jouduttu tinkimään henkilön sopivuudesta siirtyä avovankilaan? Eli voidaanko olla varmoja, että vaarallisuusarviointi ja muu sopivuusarviointi menee edellä?

Rikosseuraamuslaitoksen vastaus:

Vankeuslain 6 luku 1 § 1. mom. kohta 3 määrää, että vanki voidaan siirtää suljetusta vankilasta avolaitokseen, jos voidaan pitää todennäköisenä, että vanki noudattaa avolaitoksen järjestystä, ei syyllisty rikokseen eikä poistu avolaitoksesta luvatta. Avolaitokseen siirtämisestä on myös Risen keskushallinnon antama seikkaperäinen ohje 7/004/2017. Vankien siirroista vankiloiden välillä vastaa kolme arviointikeskusta yhteensä kuudessa toimipisteessä. Arviointikeskusten tekemien selvitysten perusteella Vankeuslakia ja Risen avolaitosohjetta tulkitaan eri puolilla Suomea samalla tavalla.

Vangeille laaditaan aina rangaistusajan suunnitelma, johon sisältyy arvio huomioitavista turvallisuustekijöistä. Vangin turvallisuustilanne ja hänen tilanteensa vaatima valvonnan taso suhteessa käytettävissä oleviin laitosolosuhteisiin, arvioidaan aina siirtoharkinnan yhteydessä. Arvioon osallistuu virkamiehiä lähettävästä suljetusta vankilasta ja asian käsittelijän harkinnan mukaan myös vastaanottavasta avolaitoksesta. Arviointikeskuksessa asian käsittelijä voi vielä tarvittaessa konsultoida yksikön omia ja muita turvallisuusyhdyshenkilöitä. Hankittavien selvitysten tarvittava laajuus arvioidaan tapauskohtaisesti. Siirtoasian ratkaisee arviointikeskuksen johtaja tai hänen sijaisensa esittelystä.

Avolaitossijoitusten onnistumista seurataan säännöllisesti sekä tilastollisesti että laadullisesti, sekä valtakunnan että alueellisella tasolla. Tällä hetkellä rangaistusta suorittavista vangeista on sijoitettu avolaitoksiin 43 %. Kaikista avolaitokseen sijoitetuista on 84 % myös vapautunut avolaitoksesta. 16 % on jossain vaiheessa jouduttu siirtämään avolaitoksesta takaisin suljettuun vankilaan. Ylivoimaisesti suurin osa suljettuun vankilaan siirtämisistä on liittynyt päihteiden käyttöön. Muiden vankien kuntoutumisedellytyksiä tai laitosturvallisuutta vaarantavia vankeja ei sijoiteta avolaitoksiin.

Avolaitokseen sijoittamisessa on aina kyse riskien hallinnasta. Aina on arvioitava sekä riskin toteutumisen todennäköisyyttä että sen mahdollisia seurauksia. Toistaiseksi seurantatiedot eivät ole antaneet aihetta epäillä, että riskitaso olisi nostettu liian korkealle.

Osoite
Lintulahdenkatu 5
00530 Helsinki

Puhelin
029 56 88500

Faksi
029 56 65440

Sähköpostiosoite
kirjaamo.rise@om.fi

Www-osoite
rikosseuraamus.fi

vankilatuote.fi

Onko vartijoita riittänyt niin, ettei vartijat joudu olemaan yksin vuoroissa tai muuten liian vähäisellä henkilöstöllä huomioiden vartijoiden työturvallisuus?

Rikosseuraamuslaitoksen vastaus:

Vankiloiden työvuorojärjestelyt eivät perustu yksintyöskentelyyn. Joissakin avovankiloissa pienimmät miehitykset ovat ajoittain sellaisia, että vankilassa on työvuoron aikana kaksi vartijaa, toinen työssä ja toinen varalla vankila-alueella. Muilta osin työvuorossa myös öisin on aina työryhmä.

Viraston käytössä olevat henkilöstöresurssit eivät salli menettelyä, jossa vanki tai asiakas kohdattaisiin kaikissa tilanteissa kahden virkamiehen toimesta. Vankiloiden henkilöstö on saanut koulutusta turvallisuusriskien hallintaan sekä ehkäisemiseen ja kantaa mukanaan päällekarkaushälytintä. Järjestelyillä varmistetaan avun saanti tarvittaessa paikalle nopeasti.

Vankilaturvallisuuden ytimen muodostavat henkilöstön osaaminen, taitojen ylläpitäminen, vuorovaikutuksellinen työote ja riskien arviointi. Näiden lisäksi tekniset välineet ja viranomaisyhteistyö edesauttavat turvallisen työympäristön ylläpitämisessä.

Rikosseuraamuslaitos pitää työturvallisuuslain yleistä huolehtimisvelvollisuutta erittäin tärkeänä, eikä ota hallitsemattomia riskejä turvallisen ja terveellisen työn järjestelyjen kustannuksella. On kuitenkin huomioitava, että vuosien 2006 – 2015 tuottavuusohjelman ja talouden sopeuttamistoimien vuoksi voimakkaasti alentunut viraston henkilöstömäärä tuottaa haasteita toiminnallisten tavoitteiden saavuttamiselle ja työturvallisuuden ylläpitämiselle. Myös Rikosseuraamuslaitoksen laaja ja pienehköistä yksiköistä koostuva toimitilaverkosto asettaa haasteita henkilöstövoimavarojen tehokkaalle ja tuottavalle käytölle.

Kokonaisuutena Rikosseuraamuslaitos katsoo henkilöstön työturvallisuustilanteen olevan vakaa ja hallinnassa. Vankilatyön riskien ja vaarojen arviointia tehdään säännöllisesti, ohjatusti ja työturvallisuusviranomaisten välineistöä käyttäen. Henkilöstön turvallisuusosaaminen on hyvällä tasolla ja sitä kehitetään suunnitelmallisesti.

Pääjohtajan sijainen,
johtaja Heli Herna

Osoite
Lintulahdenkatu 5
00530 Helsinki

Puhelin
029 56 88500

Faksi
029 56 65440

Sähköpostiosoite
kirjaamo.rise@om.fi

Www-osoite
rikosseuraamus.fi

vankilatuote.fi